

پیشینه

مرکز امور ایرانیان خارج از کشور، در تابستان ۱۳۷۰ تحت عنوان " امور متخصصان "، ابتدا در دفتر نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در سازمان ملل متحد (نیویورک) تشکیل و مرجع ارتباط با ایرانیان خارج از کشور قرار گرفت. پس از آن، امور متخصصان از مرداد ماه ۱۳۷۳ تا اواخر سال ۱۳۷۵ زیر نظر شورای مشاوران وزیر امور خارجه و از سال ۱۳۷۶ لغایت ۱۳۸۰ تحت نظر معاونت آموزش و پژوهش وزارت متبوع فعالیت می کرد.

مقامات عالیله نظام و وزارت امور خارجه و سایر ارگان های دست اندر کار امور ایرانیان خارج از کشور و همچنین نخبگان داخلی و خارجی بر این واقعیت که رسیدگی به امور ایرانیان خارج از کشور امروزه یک ضرورت ملی محسوب می شود و باید توسط یک شورای عالی ساماندهی گردد، توافق نمودند و در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۰۶/۰۲، هیات دولت طرح ابتدایی تاسیس آنچه که امروز به آن شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور اطلاق می گردد را پذیرفت و امور دبیرخانه آن را به وزارت امور خارجه واگذار نمود.

این مرکز با موافقت وزیر امور خارجه وقت طرح " ستاد امور ایرانیان خارج از کشور " را به ریاست جمهوری ارائه نمود و پس از طرح و بررسی در کمیسیون سیاسی دولت، در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۰۸/۱۸ طی مصوبه شماره ۲۲۳۵۵/ت ۲۸۷۹۸ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۰۴ بنا به پیشنهاد وزارت امور خارجه و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسید و ریاست آن برعهده رئیس جمهور و دبیر آن وزیر امور خارجه تعیین گردید.

بر اساس این مصوبه ستادی به ریاست رییس جمهور و عضویت ۹ وزارتخانه (امور خارجه ، کشور، فرهنگ و ارشاد اسلامی، اطلاعات ، امور اقتصادی ، آموزش و پرورش، علوم ، تحقیقات و فناوری ، کار و امور اجتماعی، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی) و دوسازمان (صدا وسیما و مرکز امور مشارکت زنان ریاست جمهوری) تشکیل گردید .

در سال ۱۳۸۳ رسماً نام ستاد به شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور تغییر یافته و آیین نامه اجرایی آن تصویب گردید.

متعاقباً طی مصوبه شماره ۱۱۲۰۸/۳۴۹۳۴ ه مورخ ۱۳۸۵/۰۲/۰۹ هیئت وزیران ، دبیرخانه شورای عالی از وزارت امور خارجه به نهاد ریاست جمهوری منتقل گردید.

در دولت یازدهم براساس مصوبه شماره ۱۶۸۰۱۷ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۲ هیئت وزیران، دبیرخانه شورای عالی امور ایرانیان مجدداً از نهاد ریاست جمهوری به وزارت امور خارجه منتقل گردید.

از تاریخ ۱۳۹۶/۱۱/۰۱ با اجرایی شدن طرح تغییر ساختار اداری وزارت امور خارجه، دبیرخانه شورای عالی امور ایرانیان با ساختار جدید سه اداره، با عناوین امور جذب نخبگان، امور کارگروه های تخصصی و بانک اطلاعات ایرانیان خارج از کشور در معاونت مجلس و امور ایرانیان وزارت متبوع دور جدیدی از فعالیت های خود را آغاز نموده است.

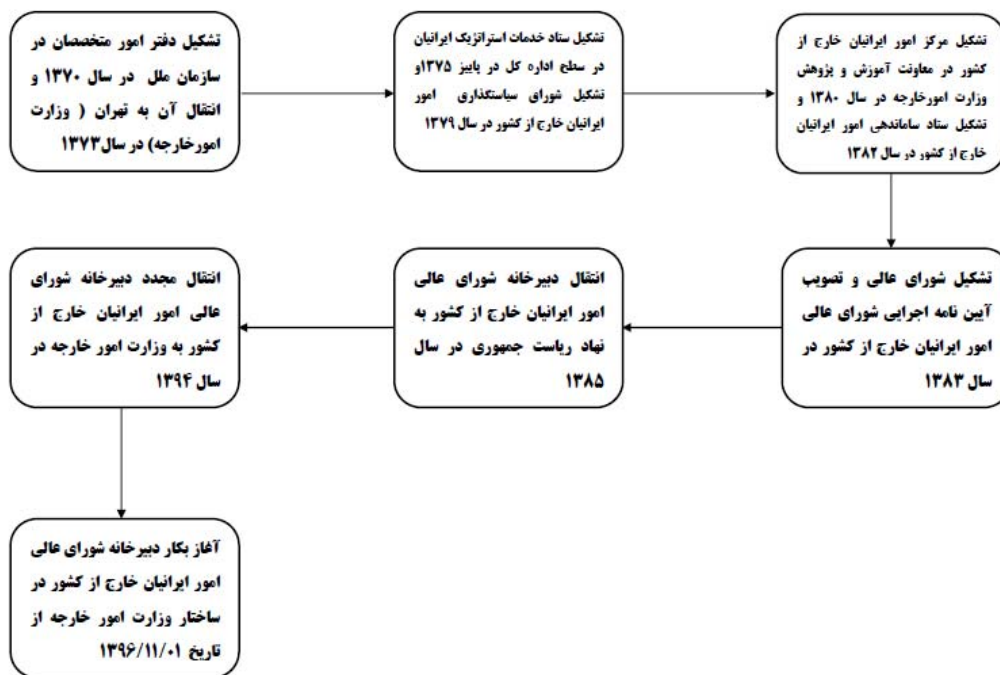
در راستای دستور وزیر محترم امور خارجه وقت در اسفند ماه سال ۱۳۹۸ در خصوص تغییرات جدید ساختار سازمانی، عناوین ادارات اداره کل شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور به شرح ذیل تغییر کرد؛

اداره امور علمی، فن آوری و فرهنگی ایرانیان

اداره امور حقوقی، کنسولی و اقتصادی ایرانیان

اداره امور ارتباطات و اطلاعات ایرانیان

نمودار پیشینه و روند شکل گیری شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور

مهمترین وظایف دبیرخانه شورای عالی امور ایرانیان به شرح ذیل می باشد:

- تهیه ، ابلاغ و پیگیری دستورجلسات شورای عالی
- ابلاغ مصوبات و سیاست های شورای عالی به دستگاه های ذیربط و پیگیری اجرای آنها
- تهیه برنامه بودجه سالانه شورای عالی ، دبیرخانه و کارگروه های تخصصی
- تلفیق مطالعات بین بخشی انجام شده در کارگروه ها و ارائه گزارش به شورای عالی.
- ساماندهی بانک اطلاعاتی به نحوی که نیاز کارگروه ها و نهادهای عضو شورای عالی را تامین نماید
- ارائه و پیگیری انجام مراحل قانونی مصوباتی که نیازمند قانون گذاری است.
- پیگیری تشکیل جلسات کارگروه های تخصصی ، نظارت و هماهنگی بین آنان و دریافت گزارشات مربوطه
- نظارت بر حسن اجرای صوبات شورای عالی توسط وزارتخانه ها ، سازمان ها و نهادهای مذکور و ارائه گزارش به شورای عالی و کارگروه ها
- ارائه طرح های مناسب برای حمایت از حقوق ایرانیان در کشورهای میزبان
- پیشنهاد سیاست ها و همچنین برنامه سالانه به شورای عالی
- ایجاد تقویت روابط مستقیم با ایرانیان خارج از کشور به منظور استفاده از توان فکری ایشان در جهت پیشبرد اهداف و وظایف شورای عالی
- نظارت و حمایت از فعالیت ها و تلاشهای دبیران کار گروه.
- انجام سایر امور ارجاعی از سوی ریاست و دبیر کل شورای عالی

طبق ماده ۱۳آیین نامه نیز برای هزینه ها و فعالیت های دبیرخانه ، کارگروه ها و نیز پروژه های بین بخشی در چارچوب ردیف های بودجه ای ریاست جمهوری اعتبار لازم توسط دولت پیش بینی و تامین خواهد شد.

آئین نامه اجرایی

آئین نامه اجرایی شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور

با استناد به تصویب نامه شماره ۲۲۳۵۵/ت/۲۸۷۹۸ مورخ ۱۳۸۲/۰۹/۰۴ و تصویب نامه شماره ۱۱۰۲۸/ت/۳۴۹۳۴ ه مورخ ۱۳۸۵/۰۲/۰۹ هیأت محترم وزیران ، آئین نامه اجرایی شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور بازنگری و توسط اعضای شورای عالی بشرح ذیل مورد تصویب و موافقت قرار گرفت:

ماده ۱- ریاست شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور بر عهده رئیس جمهور می باشد.

تبصره ۱: رئیس جمهور می تواند فردی را بعنوان جانشین خود در این شورا منصوب نماید.

تبصره ۲: دبیرکل دبیرخانه شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور دبیر این شورا نیز خواهد بود.

ماده ۲- شورای عالی در ارتباط با ایرانیان خارج از کشور ، عهده دار وظایف ذیل می باشد:

۲-۱ بررسی و تصویب سیاست ها و برنامه های کلان در ارتباط با ایرانیان خارج از کشور

۲-۲ اتخاذ تدابیر لازم برای تعامل سازنده تر با ایرانیان خارج از کشور

۲-۳ حمایت از حفظ هویت ایرانیان خارج از کشور

۲-۴ حمایت از حقوق حقه ایرانیان در عرصه های مختلف اعم از امور اجتماعی، اقتصادی و....

۲-۵ تسهیل و تقویت حضور موثرتر ایرانیان خارج از کشور در صحنه های اجتماعی و اقتصادی داخل کشور و عرصه های مختلف سازندگی

۲-۶ هماهنگی و بهینه سازی سیاستهای اجرایی دستگاه های مختلف درون کشور در نحوه ارائه خدمات به ایرانیان خارج از کشور

ماده ۳- با استناد به بندهای ۳ و ۴ مصوبه هیات وزیران و به منظور تقسیم و دسته بندی منطقی و علمی مسائل مربوط به ایرانیان خارج از کشور و دستیابی به نظرات کارشناسی شده و مشارکت جدی همه دستگاه های مسئول در امور ایرانیان خارج از کشور، کارگروه های هفت گانه تخصصی به شرح ذیل ایجاد می شود:

- کارگروه فرهنگی و رسانه ای
- کارگروه حقوقی و قضایی
- کارگروه همکاری های علمی و آموزشی
- کارگروه اقتصادی و بازرگانی
- کارگروه کنسولی
- کارگروه علوم و فناوری های نوین
- کارگروه دین و اندیشه

تبصره : تغییر یا ایجاد کارگروه های جدید با تصویب شورای عالی میسر است.

ماده ۴- کارگروه های تخصصی در سطح معاونین وزارتخانه ها و مقامات همسطح دستگاه های عضو تشکیل می گردد . در صورت لزوم حضور مدیرکل و یا کارشناس ذیربط در معیت معاون دستگاه در کارگروه بلامانع است و ریاست کارگروه با یکی از وزراء و یا مقامات همپراز می باشد.

ماده ۵- دبیران کارگروه ها با توافق روسای کارگروه ها از سوی دبیرکل شورای عالی و باحکم وی منصوب می شوند و از نظر سازمانی، همکار و عضو دبیرخانه شورای عالی تلقی می گردند . دبیران کارگروه ها نقش هماهنگ کننده بین دبیرخانه با روسا و اعضای کارگروه ها و نیز وظیفه تنظیم و ابلاغ دستور جلسات و مصوبات و پیگیری آنها و سایر امور ارجاعی از سوی دبیرخانه را برعهده دارند.

ماده ۶- جلسات کارگروه ها در محل دبیرخانه تشکیل می گردد ولی در صورت پیشنهاد ریاست کارگروه و موافقت اعضاء تشکیل آن در محل کار ریاست کارگروه بلامانع است .

ماده ۷- اعضای هر کارگروه و روسای آنها در اولین جلسه رسمی شورای عالی انتخاب می گردند و در صورت لزوم با رای اکثریت اعضای شورا امکان جابجایی و یا تغییر وجود دارد.

ماده ۸- در صورت پیشنهاد کارگروه و موافقت دبیرکل شورای عالی ، عضویت دستگاه های جدید در کارگروه بلامانع است.

ماده ۹- افزایش اعضای جدید به شورای عالی منوط به تصویب هیات محترم وزیران است. همچنین حضور مدعوین بدون حق رای با نظر ریاست شورای عالی بلامانع است.

ماده ۱۰- در راستای ارتقاء کیفیت فعالیت های شورا، دبیرخانه می تواند بنا به تشخیص و ضرورت نسبت به ایجاد دفاتر و مراکز و نمایندگی ها در استان ها اقدام نمایند.

ماده ۱۱ - شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور می تواند دبیرخانه دائمی همایش های ملی و بین المللی را در جهت تعامل و ارتباط موثر با ایرانیان خارج از کشور ساماندهی، ایجاد و اجرا نمایند

ماده ۱۲ - دبیرخانه شورای عالی علاوه بر وظایف مذکور در سایر موارد عهده دار انجام امور ذیل نیز می باشد:

۱۲-۱ تهیه، ابلاغ و پیگیری دستورات جلسات شورای عالی

۱۲-۲ ابلاغ مصوبات و سیاست های شورای عالی به دستگاه های ذیربط و پیگیری اجرای آنها

۱۲-۳ تهیه برنامه بودجه سالانه شورای عالی، دبیرخانه و کارگروه های تخصصی

۱۲-۴ تلفیق مطالعات بین بخشی انجام شده در کارگروه ها و ارائه گزارش به شورای عالی

۱۲-۵ ساماندهی بانک اطلاعاتی به نحوی که نیاز کارگروه ها و نهاد های عضو شورای عالی را تامین نماید

۱۲-۶ ارائه و پیگیری انجام مراحل قانونی مصوباتی که نیازمند قانونگذاری است.

۱۲-۷ پیگیری تشکیل جلسات کارگروه های تخصصی، نظارت و هماهنگی بین آنان و دریافت گزارشات مربوطه

۱۲-۸ نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای عالی توسط وزارتخانه ها، سازمان ها و نهادهای مذکور و ارائه گزارش به شورای عالی و کارگروه ها

۱۲-۹ ارائه طرح های مناسب برای حمایت از حقوق ایرانیان در کشور های میزبان

۱۲-۱۰ پیشنهاد سیاست ها و همچنین برنامه سالانه به شورای عالی

۱۲-۱۱ ایجاد تقویت روابط مستقیم با ایرانیان خارج از کشور به منظور استفاده از توان فکری ایشان در جهت پیشبرد اهداف و وظایف شورای عالی

۱۲-۱۲ نظارت و حمایت از فعالیت ها و تلاشهای دبیران کارگروه

۱۲-۱۳ انجام سایر امور ارجاعی از سوی ریاست و دبیرکل شورای عالی

ماده ۱۳- برای هزینه ها و فعالیت های دبیرخانه، کارگروه ها و نیز پروژه های بین بخشی در چارچوب ردیف های بودجه ای ریاست جمهوری، اعتبار لازم توسط دولت پیش بینی و تامین خواهد شد

ماده ۱۴- دستورالعمل های مورد نیاز آئین نامه از سوی دبیرخانه تهیه و با تایید و امضاء دبیرکل شورا ابلاغ خواهد شد

ماده ۱۵- با استناد به اصل ۱۲۷ قانون اساسی مصوبات شورای عالی در حکم تصویب نامه هیات وزیران بوده و کلیه دستگاه ها موظف به اجرای آن می باشند

ماده ۱۶- این مصوبه در ۱۶ ماده و ۳ تبصره در تاریخ ۱۳۸۶/۰۶/۰۹ به تصویب شورای عالی امور ایرانیان خارج از کشور رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجراست.